

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.02.2026

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Sulak alanlar, yeryüzünün sadece su birikintileri değil, karbon yutak alanı olmaları, biyolojik çeşitliliğin %40'ına ev sahipliği yapmaları ve ekosistemin "böbrekleri" olarak işlev görmeleri nedeniyle yaşamın temel taşıdır. Batman Çevre Platformu tarafından 2 Şubat Dünya Sulak Alanlar Günü vesilesiyle yapılan açıklamalar, Türkiye genelinde olduğu gibi özellikle Batman Çayı Havzası'ndaki sulak alanların geri dönülmez bir yok oluş sürecine girdiğini belgelemektedir. Bilimsel veriler, sulak alanların tropik yağmur ormanlarından sonra en zengin biyolojik çeşitliliğe sahip alanlar olduğunu ancak ne yazık ki ormanlardan üç kat daha hızlı yok edildiğini ortaya koymaktadır.

Batman Çayı Havzası, yanlış su politikaları, kontrolsüz baraj projeleri, suyun yönünün değiştirilmesi ve aşırı yeraltı suyu çekimi nedeniyle fiziksel bir kuşatma altındadır. Bununla birlikte, tarımsal, evsel ve endüstriyel atıkların denetimsizce havzaya deşarj edilmesi su kalitesini bozmakta, bölgedeki canlı yaşamını ve tarımsal sürdürülebilirliği tehdit etmektedir. Türkiye'nin 1971 yılında imzaladığı ve sulak alanların "akılcı kullanımını" emreden Ramsar Sözleşmesi'ne taraf olmasına rağmen, Batman'daki sazlıkların ve taşkın alanlarının yerleşim veya tarım alanı açmak amacıyla kurutulup doldurulması hem ulusal mevzuatın hem de uluslararası taahhütlerin açık bir ihhalidir.

Sulak alanların kaybı, sadece bir doğa olayı değil, aynı zamanda doğrudan bir kamu güvenliği meselesidir. Doğal bir sünger vazifesi görerek aşırı yağışlarda suyu emen ve kenti sel felaketinden koruyan bu alanların yok edilmesi, Batman şehir merkezini taşkın riskine karşı savunmasız bırakmaktadır. Öte yandan, yeraltı su kaynaklarının bu alanlar aracılığıyla

41398

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

beslenememesi, bölgede hızla derinleşen su stresini tetiklemekte ve Batman ovasındaki tarımsal üretimi durma noktasına getirmektedir.

Batman Çevre Platformu'nun "Sulak Alan Yönetim Planları şart" çağrısı, ekolojik bir lüks değil, bölgedeki vatandaşların geleceğini koruma altına alacak stratejik bir zorunluluktur. Bu bağlamda; Batman Çayı Havzası'ndaki plansız müdahalelerin durdurulması, kirlilik baskısının sona erdirilmesi ve havzanın uluslararası koruma statülerine kavuşturulması amacıyla bu denetim faaliyetinin yürütülmesi elzem hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Batman Çayı Havzası ve çevresindeki sulak alanların korunması, sürdürülebilir kullanımı ve ekolojik bütünlüğünün sağlanması amacıyla Bakanlığınız tarafından hazırlanmış bir "Sulak Alan Yönetim Planı" mevcut mudur? Mevcut değilse, Batman Çevre Platformu'nun da dikkat çektiği bu planlama eksikliği ne zaman giderilecektir?
2. Batman Çayı Havzası'nda tarımsal, evsel ve endüstriyel atıklar nedeniyle oluşan su kalitesi bozulmasına yönelik son 5 yılda kaç adet saha denetimi yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda mevzuata aykırı deşarj yaptığı tespit edilen kaç işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır?
3. Batman'da son 10 yılda tarım alanı veya yerleşim yeri açmak amacıyla kurutulan, doldurulan veya vasfı değiştirilen sulak alan miktarı toplam kaç hektardır? Bu alanların ekosistem işlevini geri kazandırmak amacıyla bir rehabilitasyon projeniz bulunmakta mıdır?
4. Bölgedeki sulak alanları besleyen su kaynakları üzerine kurulan barajların ve suyun yönünü değiştiren müdahalelerin, havzadaki yaban hayatı ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkileri Bakanlığınızca modellenmiş midir? Canlı türlerinin %40'ına ev sahipliği yapan bu alanlardaki tür kaybı oranı nedir?
5. Türkiye'deki 122 sulak alandan 14'ü Ramsar Alanı statüsündeyken, Batman Çayı Havzası'nın uluslararası öneme sahip bu statüye veya "Ulusal Öneme Sahip Sulak Alan" statüsüne alınması için yürütülen bir envanter çalışması var mıdır?
6. Sulak alanların doğal bir "sünger" görevi görerek taşkınları önleme kapasitesinin azalmasının, Batman kent merkezinde yarattığı sel ve taşkın riski analiz edilmiş midir?

41398

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

7. Sulak alanların yok edilmesiyle artan afet risklerine karşı hangi mühendislik dışı (doğa tabanlı) çözümler planlanmaktadır?
8. Bilimsel verilerin sulak alanların ormanlardan üç kat daha hızlı yok olduğunu ortaya koyması karşısında, Batman'daki bu hızlı kaybı durdurmak amacıyla 2026 yılı yatırım programına alınan somut projeler nelerdir?
9. Havzadaki kontrolsüz ve aşırı yeraltı suyu çekimi nedeniyle Batman ovasındaki yeraltı su seviyesinde son 10 yılda kaç metrelik bir düşüş yaşanmıştır? Bu düşüşün bölgedeki tarımsal sürdürülebilirliğe ve iklim dengesine maliyeti hesaplanmış mıdır?
10. Batman Çayı Havzası Çevre Raporu hazırlığında olan yerel sivil toplum kuruluşları ve çevre platformları ile Bakanlığınız arasında veri paylaşımı ve çözüm odaklı bir iş birliği süreci işletilmekte midir?